Pismo wychodzi w dniu datowania
Dziś 2 strony
Cena 10 groszy
Opłata pocztowa zapłacona ryczałtem

ARCHIWUM DZIAŁU HISTORII M. GDYNI

KURIER BAŁTYCKI

Rok III. Gdynia, poniedziałek 4 września 1939 r. № 204
Redakcja: Gdynia, Św. Piotra 12, I. p., tel. 10-88, 16-25 - Admin., Portowa 13/15, tel. 16-55 - Redakcja nocna tel. 36-16 - P. K. O. 803-091

Wielka Brytania i Francja wypowiedziały Niemcom wojnę

Londyn, 3 .9. Dziś o godz. 11,15 premier Chamberlain oświadczył, że „Anglia dziś o godz. 9 wysłała do rządu Rzeszy Niemieckiej ultimatum w którym domagała się natychmiastowego przerwania działań wojennych w Polsce. Ponieważ do godz. 11 z Berlina nie nadeszła odpowiedź, wobec tego Anglia znajduje się w stanie wojny z Rzeszą Niemiecką.

Premier Chamberlain stwierdził, że „była możliwość pokojowego załatwienia sporu, gdyż Polska była skłonna do pertraktacyj. Niestety Rzesza pozostała głucha“.

Premier Chamberlain stwierdził dalej, iż „Anglia robiła wszystko aby utrzymać pokój“. Premier Chamberlain wezwał cały Naród Angielski, aby karnie nietylko w wojsku lecz na każdym posterunku służby pełnił swą powinność. Premier zakończył deklarację słowami „Niech Bóg Was błogosławi, gdyż nasza walka jest walką ze złem“. Po tym przemówieniu prem. Chamberlain wzniósł okrzyk na cześć Króla Wielkiej Brytanii Jerzego VI i Imperium Brytyjskiego.

* * *

Z polecenia swego rządu ambasador Republiki Francuskiej w Berlinie Coulondre po godz. 12-tej dnia wczorajszego przybył do ministra spraw zagranicznych Rzeszy von Ribbentropa i w formie ultymatywnej zażądał od niego zaprzestania kroków wojennych z Polską w ciągu dwóch godzin, przy równoczesnym wycofaniu wojsk z ziem polskich.

Ponieważ von Ribbentrop oświadczył, że żądań francuskich nie przyjmuje do wiadomości ambasador Coulondre w imieniu swego rządu stwierdził, że wobec tego rodzaju stanowiska Niemiec, Republika Francuska od godziny 17-tej znajduje się z Rzeszą Niemiecką na stopie wojennej.

W godzinach popołudniowych premier Daladier złożył przed francuską Izba Deputowanych oficjalne oświadczenie o wypowiedzeniu przez Francję wojny Niemcom.

Deklarację swą premier Daladier zakończył okrzykiem na cześć Francji.

Manifestacje na cześć W. Brytanii i Francji

Wypowiedzenie wojny Wielka Brytania i Francja przyjęły ze spokojem. W Polsce z tej okazji odbyło się na cześć Anglii i Francji wiele spontanicznych owacyi. Szczególnie entuzjastycznie manifestowała na cześć obu naszych sojuszniczek stolica Polski.

W związku z wypowiedzeniem przez Wielką Brytanię i Francję wojny Rzeszy Niemieckiej Minister Spraw Zagranicznych Polski płk. Józef Beck odwiedził wczoraj ambasadorów obu państw w Warszawie. W czasie swej obecności w ambasadzie brytyjskiej Minister Beck wygłosił przed gmachem ambasady krótkie przemówienie do zebranych przed ambasadą tłumów. Przemówienie to było witane niezwykle owacyjnie przez wielotysięczne tłumy.

Przemówienie swe zakończył Minister Beck okrzykami na cześć Wielkiej Brynanii i Francji. Obaj ambasadorowie odpowiedzieli w języku polskim okrzykami na cześć Polski.

W godzinach wieczornych ambasador Francji Noel złożył na Grobie Nieznanego Żołnierza w Warszawie wieniec.

oOo

Legiony czeski i słowacki

podejmują walkę o wyzwolenie swych współbraci z pod jarzma germańskiego

Wczoraj Pan Prezydent Rzeczypospolitej wydał dekret, którego mocą na terenie Państwa Polskiego zostają utworzone legiony czeski i słowacki.

W dekrecie tym Pan Prezydent R. P. podkreślił, że Naród Polski w zrozumieniu tragedii gnębionych przez odwiecznego wroga słowiańszczyzny współbraci, chce dać możność Słowakom i Czechom, aby sobie wywalczyli niepodległość.

Dekret równocześnie podkreśla, że legiony czeski i słowacki pozostaną pod naczelnym dowództwem polskim, dowództwo zaś bezpośrednie nad obu legionami obejmie generał dawnej armii czeskiej Prchala.

Naczelny Wódz do Słowaków i Czechów

Równocześnie Naczelny Wódz Armii Polskiej Marszałek Edward Śmigły-Rydz wydał odezwę do Słowaków i Czechów, aby ramię w ramię z żołnierzem polskim rozpoczęli walkę przeciw odwiecznemu wrogowi ludów słowiańskich

„Armia Polska walczyć będzie za wolność waszą i naszą“ — podkreśla w swej odezwie Marszałek Śmigły-Rydz

Dalej w swej odezwie Naczelny Wódz wyraża nadzieję, że braterstwo broni trzech narodów słowiańskich stanie się podstawą przyszłej trwałej współpracy między Polakami, Czechami i Słowakami. Wódz Naczelny w odezwie swej wskazuje na dwie perspektywy, czekające Słowaków i Czechów — albo straszliwą niewolę germańską — albo walkę o wolność i niepodległość, walkę aż do ostatecznego zwycięstwa, tak jak to było pod Grunwaldem, gdzie praojcowie nasi wspólnie rozbili w puch potęgę germańską.

— Gdziekolwiek jesteście Słowacy i Czesi, wzywam Was byście podjęli walkę z ciemiężcą — zakończył odezwę Marszałek Śmigły-Rydz.

Obywatele - Rodacy!

W niedzielę w południe **sojuszniczki nasze Anglia i Francja wypowiedziały wojnę Rzeszy Niemieckiej.**

W obronie Polski i **ramię w ramię z żołnierzem naszym stają żołnierze naszych sojuszników i całego kulturalnego świata.**

My tutaj w Gdyni **musimy wykazać dużą sprawność organizacyjną i moc ducha.**

W dniu 3 września wydałem **obwieszczenie krępujące wolność osobistą przez zakaz opuszczania domów od godz. 20-tej do 6-tej rano.** Musimy wszyscy zdać sobie sprawę z tego, że będąc pod silnym obstrzałem bomb burzących i zapalających **jesteśmy, jak na froncie.** Zwracam uwagę, aby **wszyscy Obywatele Gdyni dostosowali się do zarządzeń i poleceń służby Opl. Oby nikt nie padł przez swą lekkomyślność. Życie każdego z nas jest potrzebne do czynu na polu bitwy.** Społeczeństwo Gdyni musi **zachować nadal swój imponujący spokój i postawę. Nie dawajcie słuchu żadnym plotkom. Tępcie z całą z stanowczością plotkarzy.**

Na odcinku aprowizacyjnym **Gdynia zaopatrzona jest dostatecznie i mimo działań wojennych nie grożą żadne braki.** Odpowiednio przystosowany aparat organizacyjny działa.

Ci wszyscy, którzy ewakuują się z różnych przedmieść, względnie pobliskiej okolicy Gdyni, powinni narazie okopywać się w lasach, gdyż **Gdynia nie jest w stanie zapewnic wszystkim dachu nad głową.** W tym prowizorium muszą przetrwać do czasu, gdy zapewni im się odpowiednią opiekę i pomoc.

Celem utrzymania porządku **w mieście pracować będzie poza Policją Państwową i Służba Wartownicza złożona z ochotników.** Wszyscy powinni słuchać poleceń władz bezpieczeństwa.

Wzywam wszystkich Obywateli Gdyni, aby **w interesie ogólnym stosowali się do obowiązujących zarządzeń i liczę na to, że wszyscy zastosują się do mego apelu i nie będę potrzebował zastosować kar przewidzianych ustawami.**

Gdynia, dnia 3 września 1939 r.

KOMISARZ RZĄDU
Mgr Pr. Fr. Sokol

Dalsze zarządzenie mobilizacyjne w Polsce

Ministerstwo Spraw Wojskowych powołało do służby wojskowej wszystkich tych oficerów, podoficerów i szeregowych rezerwy, którzy posiadają białą kartę mobilizacyjną z czerwonym pasem.

OBWIESZCZENIE

Na podstawie art. 3 ustawy z dnia 23 VI. 1939 r. o stanie wojennym (Dz. U.R.P. Nr. 57 poz. 366) **zakazuje się ludności cywilnej przebywania na ulicy i wógóle poza domem (na placach niezabudowanych, podwórzach i t. p.) od godziny 20-tej do godziny 6-tej rano.**

Osoby pełniące służbę OPL (Obrony Przeciwlotniczej) mogą przebywać jedynie tuż przy wejściu do domu, gdzie pełnią służbę. Spacerowanie po ulicach jest zakazane. Komendanci OPL wyznaczą dyżury, aby w czasie od godziny 20-tej do godziny 6-tej rano odbywała się tylko jedna zmiana o godz. 3-ciej.

Osoby, które mają objąć służbę OPL o godz: 3-ciej, muszą w danym domu znaleźć się już przed godziną 20-tą, a osobom kończącym służbę o godz. 3-ciej nie wolno opuszczać domu przed godziną 6-tą.

Kto wykracza przeciwko powyższym zakazom i nakazom, podlega na mocy art. 6 ustawy o stanie wojennym karze aresztu do jednego roku i grzywny do 10.000 zł.

Pozatem podkreślam, że osobom wykraczającym przeciwko powyższemu zakazowi grozi śmierć przez zastrzelenie bez uprzedzenia.

To samo grozi osobom wykraczającym przeciwko zakazom zawartym w obwieszczeniu o zarządzeniu pogotowia OPL. Okna w których ukaże się światło, wzgl. małe światełko, mogą być ostrzeliwane.

Gdynia, dnia 3-go września 1939 r.

KOMISARZ RZĄDU
mgr pr. Fr. Sokół

Gdynia manifestuje na cześć Anglii i Francji

Krótko po ogłoszeniu komunikatu radiowego o wypowiedzeniu przez Wielką Brytanię wojny Rzeszy Niemieckiej, na ulice Gdyni wyległy olbrzymie tłumy ludzi, które podążyły na ulicę Waszyngtona, gdzie przed gmachem brytyjskiego konsulatu manifestowały na cześć Anglii. Żywiołowe manifestacje powtórzyły się w ciągu popołudnia kilkakrotnie.

Przy wtórze entuzjastycznych okrzyków gdynianie udekorowali tablicę z godłem państwowym W. Brytanii wieńcami kwiecia.

* * *

Podobne manifestacje odbywały się wczoraj przez cały wieczór w Gdyni na cześć Francji. Tłumy gdynian podążyły przed gmach konsulatu francuskiego, na Kamienną Górę, wznosząc długotrwałą okrzyki na cześć Republiki Francuskiej i jej Prezydenta Alberta Lebrun.

Do Komendy Miasta Gdyni przez całe popołudnie i wieczór zgłaszały się panie gdyńskie, które składały wspaniałe bukiety kwiatów. Kwiaty te wręczone polskim żołnierzom, zostały jednocześnie symbolicznie przekazane żołnierzom naszych sojuszników.

Czy kupiłeś
jak dobrą pastę do zębów? Oczywiście kupiłem jak zwykle pastę
CHLORAMI
100%
HENRYK ZAK POZNAŃ

Nowa „odpowiedź" niemiecka na apel prezydenta Roosevelta

Jak wiadomo, na apel prezydenta Roosevelta o nie bombardowaniu ludności cywilnej, pozytywne odpowiedzi dały rządy Polski, Francji i Wielkiej Brytanii.

Jedynie rząd Rzeszy dał wykrętną odpowiedź, lotnictwo niemieckie zaś odpowiedź tę w namacalny sposób „podpisało", bombardując wczoraj dwukrotnie willę ambasadora Stanów Zjednoczonych w Polsce, William'sa Biddle'a, znajdującą się w małej podwarszawskiej miejscowości letniskowej Konstancin.

O fakcie tym ambasador Biddl'e przesłał natychmiast odpowiedni raport prezydentowi Rooseveltowi

Rozstrzelanie 31 dywersantów

Wyrokiem sądu polowego w Poznaniu skazano na śmierć i rozstrzelano 6 sabotażystów niemieckich.

W Bydgoszczy również rozstrzelano 25 osób, tworzących bandę dywersyjną, której celem było uszkodzenie objektów i torów kolejowych.

W ten sam sposób rozpoczęto walkę z dywersją niemiecką na terenie całego państwa, przy czym ludność cywilna okazuje władzom wojskowym i policyjnym bardzo dużą pomoc.

KRONIKA

Wrzesień
4
Poniedziałek
Rozalii

TELEFONY:

Straż Pożarna	17-06
Szpital SS. Mił.	39-06
Pog. Ratunkowe	12-40
Gł. Kom. Policji	16-11

AUTODOROŻKI

Skw. Kościuszk:	15-70
Komisar. Rządu	18-50
Dw. kolejowy	15-40
Węglowa p. Dębie	33-06
Plac Kaszubski	15-41
Orłowo, ul. Orłowska	92-04

TRAGARZE

przy dworcu	21-93

DYŻUR APTEK

Codziennie dyżur w nocy od godz 20 do godz. 8 rano mają:

Apteka pod Gryfem ul. Starowiejska 34
Apteka Mgr. Grodzkiego, ul. Morska 135.

W dzień tylko:

Apteka dr Adama Jurkowskiego, Skwer Kościuszki 22
Apteka Świętojańska, u[illegible]
Apteka Bałtycka, ul. Śląska [illegible]

MIEJSKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA

ul. Starowiejska 7. — czynna codziennie od godz. 9—12 i godz. 15—19, oraz w soboty jednorazowo od godz. 15—19.

SMAK-BARWĘ-AROMAT MARYNAT I KONSERW. ZAPEWNIA ZDROWY, TRWAŁY, CZYSTY, BEZBAKTERYJNY OCET Z ESENCJI OCTOWEJ 80% WYROBU ZAKŁ. CHEM. GRODZISK „RAK" NA BUTELECZCE

Weźmy w opiekę rodziny rezerwistów

Miejski Komitet Pomocy Społecznej w Gdyni wydał do mieszkańców miasta Gdyni następującą odezwę:

OBYWATELE!

Nadeszła chwila, kiedy rozkazem Pana Prezydenta Rzplitej ojcowie, synowie i bracia nasi powołani zostali pod broń, by odeprzeć od granic kraju odwiecznego wroga, czyhającego na nasze ziemi i niepodległość naszego Państwa.

W domach pozostały matki, żony i dzieci, pozostali starcy i kaleki, opuszczeni przez swych żywicieli. Obowiązkiem więc całego społeczeństwa jest

opieka i pomoc rodzinom rezerwistów

W tym celu zawiązany został z chwilą ogłoszenia mobilizacji Miejski Komitet Pomocy Społecznej, którego zadaniem jest udzielanie wszelkiej pomocy żołnierzom, ich rodzinom i ofiarom wojny.

Prezydium Komitetu zwraca się do całego, tak bardzo zawsze ofiarnego społeczeństwa m. Gdyni z gorącym apelem, by w tej krytycznej chwili z myślą o bliźnich jaknajliczniej składali wszelkiego rodzaju ofiary (w naturze i gotówce) które pozwolą Komitetowi udzielać skutecznej pomocy tym wszystkim, którzy jej będą potrzebowali.

W szeregach ofiarodawców nie powinno zabraknąć nikogo. Każdy bodaj najdrobniejszy datek jest dziś potrzebny.

W akcji tej musimy wykazać pełną solidarność społeczną, pamiętając, iż żywiciele pozostałych rodzin krwią własną i życiem bronią naszego spokoju, całości granic i wolności.

Nie wolno więc nikomu uchylić się od tego świętego obowiązku społecznego.

Na apel ten odpowiedzmy tak jak zawsze Gdynianie ofiarnie odpowiadali.

Miasto podzielone zostało na następujące Komitety dzielnicowe, które przyjmować będą ofiary tak w gotówce jak i w naturze:

1) dla śródmieścia, Kamiennej Góry, Redłowa i działek Leśnych z siedzibą w Komisariacie Rządu (przewodniczący inż. Helbrecht),

2) dla Orłowa i Małego Kacka z siedzibą w świetlicy Związku Rezerwistów przy ulicy Sieradzkiej (przewodniczący p. Pelpliński),

3) dla Witomina z siedzibą w przedszkolu przy ul. Poprzecznej (przewodnicząca p. Zakrzewska),

4) dla Grabówka i Leszczynek z siedzibą w świetlicy Związku Rezerwistów przy ul. Morskiej 104 (przewodniczący p. Biedrzycki),

5) dla Chylonii, Cisowej i Demptowa z siedzibą przy ul. Chylońskiej (przewodniczący p. Szerle),

6) dla Obłuża i Oksywia w świetlicy osiedla „Paged" przy ulicy Błękitnej (przewodniczący p. Ogrodowski),

7) dla portu handlowego z siedzibą w świetlicy Związku Strzeleckiego przy ul. Węglowej (przewodniczący p. inż. Łęgowski).

Wpłaty gotówkowe przyjmuje również Centrala K. K. O. m. Gdyni jej oddziały w Orłowie i Chylonii, oraz zbiornice przy ul. Portowej i na dworcu kolejowym.

Wpłaty na konto K. K. O. m. Gdyni Nr. 59-50.

Biuro Sekcji Finansowej M. K. P. S. mieści się przy ul. 10 Lutego 24 pokój Nr. 104 (V. ptr.) telefon 33-51.

Przewodniczący Komitetu Pomocy Społecznej
(—) mgr pr. Fr. Sokół
Komisarz Rządu w Gdyni

Brawo lokatorzy bloku 65/IV

Na apol Komitetu pierwsi pospieszyli lokatorzy bloku domów nr 65 w czwartej dzielnicy Gdyni. Z inicjatywy komendanta bloków p. Zaborowskiego lokatorzy w ciągu kilkunastu minut jako doraźną pomoc dla rodzin rezerwistów zebrali 184,60 zł.. Wpłacając tę sumę na ręce skarbnika Komitetu p. dyr. Linkego, lokatorzy [illegible] wzywają komendan[illegible] [illegible] bloków OPL na terenie Gdyni o wszczęcie podobnej akcji w całym mieście

ARTRETYZM

jest skutkiem złej przemiany materii

Zanieczyszczona krew wskutek złej przemiany materii może powodować szereg rozmaitych dolegliwości, (bóle artretyczne, łamanie w kościach, bóle głowy, podenerwowanie, bezsenność, wzdęcia, odbijania, bóle w wątrobie, niesmak w ustach, brak apetytu, swędzenie skóry, skłonność do obstrukcji, plamy i wyrzuty na skórze, skłonność do tycia, mdłości, język obłożony).

Choroby złej przemiany materii niszczą organizm i przyspiesza starość. Racjonalną zgodą z naturą kuracją jest normowanie wątroby i nerek. Przeszło dwudziestoletnie doświadczenie wykazało, że w chorobach na tle złej przemiany materii, chronicznego zaparcia, kamieniach żółciowych, żółtaczce, otyłości, artretyźmie, mają zastosowanie zioła leczniczego „Cholekinaza" H. Niemojewskiego. Broszury bezpłatnie wysyła labor. fiz.-chem.

„CHOLEKINAZA" H. NIEMOJEWSKIEGO,
Warszawa, Nowy Świat 5 oraz apteki i składy apteczne.

Potrzebne łopaty

Wszyscy, którzy mogą ofiarować łopaty do robót — powinni je natychmiast przekazać do dyspozycji komisji rejestracyjnej przy ulicy Morskiej 96.

Przede wszystkim jednak są potrzebne trzonki do łopat. Każdy który to potrafi, niech robi trzonki do łopat i zaraz prześle je również do komisji rejestracyjnej na ulicę Morską 96.

Uwaga — Polacy z Gdańska i Niemiec

Lokal Komitetu Pomocy polskim uchodźcom z W. M. Gdańska i Niemiec przeniesiony został z dotychczasowej siedziby na Skwer Kościuszki 14 (I p. — lokal Korporacji Kupieckiej, tel. 42-20).

Do nowego lokalu więc winni zgłaszać się do rejestracji wszyscy uchodźcy polscy z W. M. Gdańska i Niemiec.

Śmierć kryje się w zatrutych cukierkach

podrzucanych przez lotników oraz dywersantów niemieckich

Lotnicy niemieccy nie ograniczają się do bombardowania otwartych miast i osiedli, ale również rozrzucają w dużej ilości słodycze i różne proszki.

Ostrzega się ludność cywilną przeciwko podejmowaniu i spożywaniu jakichkolwiek słodyczy czy artykułów spożywczych, znalezionych na polach, gdyż mogą one być zatrute lub zakażone chorobotwórczymi bakteriami. Również w miastach, między innymi i w Gdyni, podrzucane są rozmaite środki spożywcze i napoje zatrute. Nie wolno więc pod żadnym warunkiem spożywać tych rzeczy. Grozi to bowiem ciężką chorobą, a nawet śmiercią.

Pan Edmund Sujecki

wrócił w piątek w południe do Gdyni i prosi swą żonę o zgłoszenie się do Redakcji „Kuriera Bałtyckiego".

Zgubiono zaświadczenie wojskowe Kat. E na nazwisko Antoni Nowak, syn Antoniego i Marianny, ur. 21. 5. 1905 w Recklinghausen (Niemcy), wydanego przez P. K. U. Ostrów Wielkopolski unieważniam.

Przedstawicielstwa: **Warszawa**, Myśliwiecka 3/5 — **Gdańsk**, Księgarnia „Ruch", Kaszubski Rynek 21 — **Lwów**, Malachowskiego 2 — **Wejherowo**, Plac Wejhera 20, tel. 78 — **Puck**, Piłsudskiego 4, tel. 121 — **Rumia**, Wybickiego 7 Iptr. — **Orłowo**, Gedymina 19 — **Sopoty**, księgarnia „Ostseebuchhandlung" Seestrasse 63 — **Hel**, Wiejska 41

Redaktor naczelny: Józef Dobrostański. Redaktorzy odpowiedzialni: Wiesław Szymkowiak i Antoni Chmiel; za ogłoszenia Edmund Sujecki — wszyscy w Gdyni

WYDAWCA: Spółka Wydawnicza z o. o. w Gdyni

DRUK.: Zakłady Graficzne Alfons Szczuka, Gdynia, Św. Piotra. Telefon 36-36